

Методические разработки подобного рода могут скачиваться студентами на смартфоны и использоваться в их самостоятельной работе и при дистанционном обучении.

Литература

1. Демидова А. К. Пособие по русскому языку. Научный стиль. Оформление научной работы : учебное пособие. / А. К. Демидова. – М. : Рус. яз., 1991. – 201 с.
2. Мосьпан Е. П. Русский язык для иностранных студентов железнодорожных специальностей / Е. П. Мосьпан – Харьков, 2015. – 230 с.
3. Пономарева Е. Электрификация железных дорог как фактор энергетической независимости / Е. Пономарева // Локомотив-информ. – №8. – 2011. – С. 53-54.
4. Программа по русскому языку для студентов-иностранцев основных факультетов высших учебных заведений Украины III–IV уровней аккредитации / Н. И. Нагайцева, Т. А. Снегурова, С. Н. Черняховская. – Харьков. – 2004. – 59 с.

Опришко Н.О.

*Харківський національний
автомобільно-дорожній університет
м.Харків, Україна
e-mail: nataopryshko21.11@gmail.com*

Зміст факультативного курсу української мови

для іноземних студентів підготовчого відділення: лексичний аспект

Навчання на підготовчому відділенні – це складний процес інтенсивної соціальної адаптації іноземних студентів на різних рівнях. Окрім мовних, психологічних, культурних, комунікативних, кліматичних, фізіологічних аспектів, цей процес ускладнюється функціонуванням в нашій країні, зокрема, в Харкові та інших містах східної, центральної та південної України, двох споріднених мов – російської та української. Це викликає в студентів-іноземців, які вивчають російську мову, додатковий психологічний дискомфорт, оскільки для повноцінного спілкування необхідно знати ще одну мову.

Важливість залучення іноземних студентів до вивчення реалій країни не лише російською, але й українською мовою давно усвідомлена багатьма викладачами-практиками, через що у програму ряду підготовчих відділень харківських вишів було введено курс української мови як іноземної, хоча б факультативний. Адже лише за умов раннього введення іноземного студента в україномовне середовище процес його адаптації у білінгвальному місті пройде успішно та без особливих проблем.

Програма факультативного курсу повинна знайомити іноземця з фонетичною та інтонаційною системами української мови, з основними граматичними моделями та певним обсягом лексичного матеріалу, що міг би задовольнити комунікативні потреби студента на початковому етапі навчання в Україні. При цьому слід пам'ятати, що, на відміну від граматики української мови, її лексична система, маючи багато спільного із російською, все ж насичена великою кількістю слів, відмінних від їхніх російських відповідників.

Мовленнєва діяльність студента в період навчання на підготовчому відділенні в основному обмежується побутовою та навчально-професійною сферою спілкування. І саме в цих сферах студенти-іноземці найчастіше стикаються з українською мовою. У нашому невеликому дослідженні ми спробували окреслити лексичний мінімум, з допомогою якого студент початкового етапу навчання здатен хоча б на мінімальному рівні вступати в комунікацію із носіями мови. Цей ж лексичний мінімум ми рекомендуємо для вивчення в факультативному курсі. Під час проведення дослідження ми, звісно, не враховували слова, близькі за фонетичним оформленням до російських відповідників, оскільки вони за традицією легко сприймаються та запам'ятовуються студентами.

У результаті проведеного аналізу нами було виділено такі тематичні ряди слів:

Місто: вулиця, майдан, готель, будинок, кав'ярня, пошта, крамниця, зупинка, їдальня, перукарня, лікарня, майстерня, лазня.

Вокзал: довідка, квиток, почекальня, кімната для відпочинку, митний контроль, вбиральня.

Родина: батько (тато), чоловік, дружина, юнак, дівчина, хлопець, дідусь, бабуся, малюк (дитина), донька.

Факультет: підготовчий факультет для іноземних громадян, підручник, зошит, папір, студентський квиток, розклад, залік, іспит, гумка, крейда, шафа, олівець, перерва, праця, відпочинок, доповідь, оголошення, заява.

Професії: лікар, викладач, водій, фахівець, актор, письменник.

Одяг: одяг, хустка, сукня, білизна, спідниця, сорочка, капелюх, панчохи, шкарпетки, краватка.

Взуття: взуття, черевики, чоботи, капці.

Магазин: крамниця, посуд, річ-речі, окуляри, гудзик, годинник, рушник, квіти, гроші, парасолька.

Продукти: сіль, цукор, сік, цукерки, напої, печиво, цибуля, курка, яловичина, олія, картопля, морозиво.

Назви місяців: січень, лютий, березень, квітень, травень, червень, липень, серпень, вересень, жовтень, листопад, грудень.

Кольори: колір, блакитний, червоний, рожевий.

Фрази етикету: доброго ранку, добридень, будь ласка, дякую, прошу, смачного, до зустрічі, до побачення, щастя Вам, на все добре, добраніч.

Оголошення: не палити, не смітити, будьте обережні, увага.

Врахування названих лексичних одиниць під час розробки факультативних курсів з української мови для підготовчих відділень повинне сприяти інтенсивній адаптації студентів-іноземців у новому соціальному середовищі, а також збільшити обсяг лінгвокраїнознавчих знань про країну перебування та

навчання, створити умови для подальшого задоволення їхніх пізнавальних інтересів у сфері культури, традицій і духовних цінностей українського народу.

Література:

1. Опришко Н.О. Лексичний аспект викладання факультативного курсу української мови як іноземної / Н.О.Опришко, Ю.О.Малихіна // Матеріали II Міжнародної научно-методическої конференції "Язык и специальность: актуальные проблемы обучения иностранцев в высшем учебном заведении" - Харьков: ХНУРЭ. - 2015. - С.265-270
2. Присяжнюк Н.К. Проблеми викладання української мови іноземцям / Н.К.Присяжнюк // Українська мова і сучасність. - К., 1992. – С. 78-93.
3. Українська мова як іноземна: проблеми методики викладання// Збірник матеріалів Міжнародної наукової конференції. – Львів, 1994. – 246 с.

Оробинская М.В.

*Харьковский национальный автомобильно-
дорожный университет*

г. Харьков, Украина

e-mail:mariaorobinska@gmail.com

Использование дискуссионно-игрового метода для развития разговорных навыков студентов (на примере игры «Мафия»)

Использование игр и дискуссий в ходе обучения иностранному языку не ново [1, 2, 3, 6].

Каскевич И.Т. отмечает, что дискуссия позволяет включать учащихся в значимые для них, разнообразные жизненные ситуации, вызывающие у них желание говорить и общаться и предоставляет возможность высказать свою точку зрения, свое понимание обсуждаемого вопроса [4].

Утепкалиева А.Ж. считает игру эффективным средством создания коммуникативной направленности уроков иностранного языка. Ролевая игра, будучи наиболее точной и доступной моделью иноязычного общения, есть та